

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ ΙV
Β' ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
Θέμα: Η πόλη ως «σκηνή»

Αισθητική παρέμβαση σε εξωτερικό ή εσωτερικό χώρο με εικαστικά μέσα και τεχνικές
(κατασκευές, εγκαταστάσεις, μικροπεριβάλλοντα, φωτισμός, χρήση πολυμέσων κ.α.)

3^ο τμήμα
Υπ.Καθηγητής
Τάκης Κοζόκος – γλύπτης

Το blog του μαθήματος υπάρχει στην διεύθυνση:

<http://www.blodgeikastika.gr>

email takiskozokos@gmail.com
web www.takiskozokos.gr

Εργαστήριο
Εικαστικών

Β' ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
Εικαστικά IV

Η πόλη και ο δημόσιος χώρος.

3ο τμήμα
Υπ. Καθηγητής Τάκης Κοζόκος γλύπτης

ΔΗΜΟΚΡΕΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Όλες οι εργασίες παραδίδονται σε ψηφιακή μορφή.
Περισσότερες πληροφορίες για το μάθημα υπάρχουν
στο blog του μαθήματος : www.blogeikastika.gr

2^{ες} Σημειώσεις Μαθήματος 2019-20

Το μάθημα είναι κατά βάση εργαστηριακό.
Οι σημειώσεις δίνονται για την ενθάρρυνση σας για περισσότερη έρευνα.

Please Touch the Art

<https://vimeo.com/139982774>

Public Art Fund

<https://www.publicartfund.org/>

Αρχιτεκτονική – Γλυπτική Μορφή

«Η αρχιτεκτονική συνδυάζει την τέχνη και την επιστήμη. Δεν είναι μόνον το ένα ή το άλλο. Είναι και τα δύο μαζί. Πόσο μάλλον όταν τέχνη και επιστήμη είναι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος, ενώ τα τελευταία χρόνια ολοένα και περισσότερο καταργούνται οι διαχωριστικές γραμμές μεταξύ τους. Είναι συγκοινωνούντα δοχεία, που το ένα τροφοδοτεί διαρκώς και ανελλιπώς το άλλο. Οι σχέσεις μεταξύ τους δεν είναι με κανέναν τρόπο γραμμικές και ευθύγραμμες, αλλά τουναντίον, δυναμικές και καθόλου προφανείς...»

ΤΟΥ **ΤΑΣΗ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ**
Καθηγητής Αρχιτεκτονικής ΕΜΠ
Έντυπη Έκδοση Ελευθεροτυπία, Σάββατο 7 Νοεμβρίου 2009

<http://www.artmag.gr/articles/media-keyhole/item/3551-arcitecture>

Catedral Metropolitana: The Metropolitan Cathedral of Brasilia by architect Oscar Niemeyer

Metropolitan Cathedral of Our Lady Aparecida - Seven Wonders of Brazil: Preview - BBC Two

<https://www.youtube.com/watch?v=IVKqBITNAvQ>

«Η πλαστικότητα και η ποικιλοχρωμία των τοπίων της Βραζιλίας, ένα κλίμα που απαιτεί τη μικρότερη δυνατή τεχνολογική βοήθεια, ένας τρόπος ζωής που βασίζεται στο παρών περισσότερο από ότι στη διαφορούμενη ροή του γίνεσθαι κι ένας λαός με πλούσια συναισθήματα στην εξωτερίκευση τους γίνονται ποίηση λυρική ενώ στην εσωτερίκευση τους κάμπτονται προς τα αρχέτυπα. Αυτά ίσως εξηγούν κάποια δεδομένα της ακμής της νέας Βραζιλιάνικης αρχιτεκτονικής.»

FRIEDRICH HUNDERTWASSER
1928-2000

<https://www.youtube.com/watch?v=TrmM-uj0Tic>

Ο Φριντενσράιχ Χουντερτβάσερ, διάσημος αυστριακός ζωγράφος, κέρδισε τη διεθνή αναγνώριση μέσα από τα ζωγραφικά του έργα, τιμάται όμως σήμερα εξ ίσου για την πρωτότυπη αρχιτεκτονική του κληρονομιά. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για μας παρουσιάζουν οι αρχιτεκτονικές του προτάσεις και εφαρμογές, που χαρακτηρίζονται από την προσπάθεια για αναζήτηση της χαμένης ενότητας του ανθρώπου με τη φύση μέσα από την τέχνη και την ομορφιά.

Το Hundertwasserhaus, ("Σπίτι του Χουντερτβάσερ") είναι ένα συγκρότημα διαμερισμάτων για χαμηλόμισθους στην Βιέννη, προσφέρει πατώματα κυματιστής επιφάνειας ("ένα ασυνεχές πάτωμα είναι μελωδία για τα πόδια"), η ταράτσα είναι καλυμμένη με χώμα και γρασίδι, δέντρα που φύονται στο εσωτερικό των δωματίων, όπου τα κλαδιά τους βγαίνουν από τα παράθυρα. Αρνήθηκε επίμονα να πληρωθεί για το Hundertwasserhaus, δηλώνοντας πως άξιζε τον κόπο, ώστε "να αποφευχθεί να χτιστεί κάτι άσχημο εδώ πέρα".

Το σπίτι του Χουντερτβάσερ στη Βιέννη, Αυστρία

Hundertwasser House - The most beautiful buildings in Austria

<https://www.youtube.com/watch?v=x6KTU9pZCG8&t=38s>

Κρήνη στο σπίτι του Χουντερτβάσερ.

Φωτισμός εσωτερικού χώρου με μπουκάλια.

«Το σώμα, τα ρούχα και το σπίτι είναι τα τρία δέρματα του ανθρώπου. Γι' αυτό η αρχιτεκτονική του σπιτιού πρέπει να είναι εναρμονισμένη με τη Φύση, να αποτελεί γέφυρα ανάμεσα στη δημιουργία και στον άνθρωπο.»

Friedensreich Hundertwasser

Μιανμάρ -επαρχία Shan - Δίπλα στη λίμνη Inle.

Sagrada Família – Βαρκελώνη – Ισπανία - Αρχιτ. Antoni Gaudí

Ο Γκαουντί είχε καταφέρει έναν εντυπωσιακό συγκερασμό της αρχιτεκτονικής και της γλυπτικής στο έργο του, αλλά και ιδιαίτερα τολμηρές στατικές επιλύσεις.

Sagrada Família: Visualisation of the Finished Basilica

<https://www.youtube.com/watch?v=2963MHzP-IE>

Αισθητικές παρεμβάσεις και δράσεις πάνω στην οροφή
του Kunstmuseum Bonn – Γερμανία.

The Playground Project

(from 13 July 2018),

the **Bundeskunsthalle** is opening the roof garden...

<https://www.bundeskunsthalle.de/en/exhibitions/the-playground-project-outdoor.html>

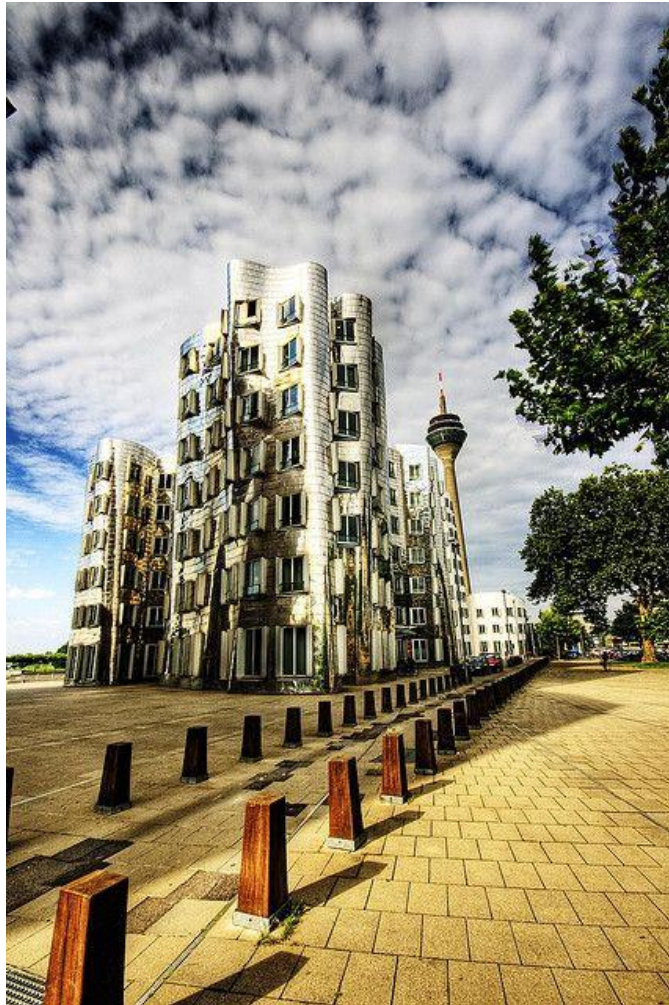
Medienhafen Düsseldorf Kunst Panorama

<https://www.megapixel-kunst.de/shop/duesseldorf-medienhafen-sundowner-over-dtwn-harbor/>

Imagefilm Medienhafen Düsseldorf

<https://www.youtube.com/watch?v=cffcBBiv0rQ>

Frank O. Gehry - Neuer Zollhof Düsseldorf

Frank Gehry Teaches Design & Architecture | Official Trailer

<https://www.youtube.com/watch?v=Az-m56vUjgw>

Documentary: Sketches of Frank Gehry

<https://www.youtube.com/watch?v=YxkiS2MH-xY>

ή εδώ:

<https://vimeo.com/252370825>

This documentary explores Frank Gehry's creative process, from sketching to making the physical and 3D models to the construction itself. Over 5 years, Pollack filmed Frank Gehry at work, on all kinds of different projects, including the Guggenheim Bilbao, the Walt Disney Concert Hall, DG Bank

Frank O. Gehry - DZ Bank building – Berlin

Frank O. Gehry- BioMuseo - Panama City

«Εκτιμούσα πάντα όλους όσους τολμούν να πειραματίζονται: με υλικά και αναλογίες. Δεν θεωρώ ότι η αρχιτεκτονική υπάρχει μόνο για να έχουμε μια στέγη πάνω από το κεφάλι μας, κάτι να μας περιβάλλει. Πρέπει να μπορεί να σε συναρπάξει, να σε ηρεμεί, να σε κάνει να σκέφτεσαι. Η μαγεία του τοπίου όπου η άμμος, το νερό, οι σπόροι, τα πουλιά, τα κτίρια και οι άνθρωποι συνυπάρχουν με κάποιον τρόπο. Αυτή η εικόνα, αυτή η αίσθηση ποτέ δεν με αφήνει. Συχνά ούτε στα όνειρά μου».

<https://www.protagon.gr/video/mia-periigisi-ston-thavmasto-kosmo-tis-zaxa-xantint>

Λόγια και σκέψεις της Ζάχα Χαντίντ

TOP 10 BUILDINGS BY ZAHA HADID

<https://www.youtube.com/watch?v=bfDsFv53aEc>

Το Scultured House, γνωστό επίσης ως the Sleeper House από την ομώνυμη ταινία του Woody Allen που γυρίστηκε εκεί, βρίσκεται σκαρφαλωμένο στο Genesee Mountain του Colorado από το 1963. Ο δημιουργός του αρχιτέκτονας Charles Deaton ήταν ενθουσιασμένος με την ιδέα να ζει μέσα σε ένα γλυπτό και το σχεδίασε για την οικογένεια του.

Architekt Toyo Ito - Hotel Porta Fira – Barcelona

Designed by Chinese architecture studio Zhang Hua Architecture - China.

Architectural Concrete Sculptures By David Umemoto

<http://designwrlld.com/architectural-concrete-sculptures-by-david-umemoto/>

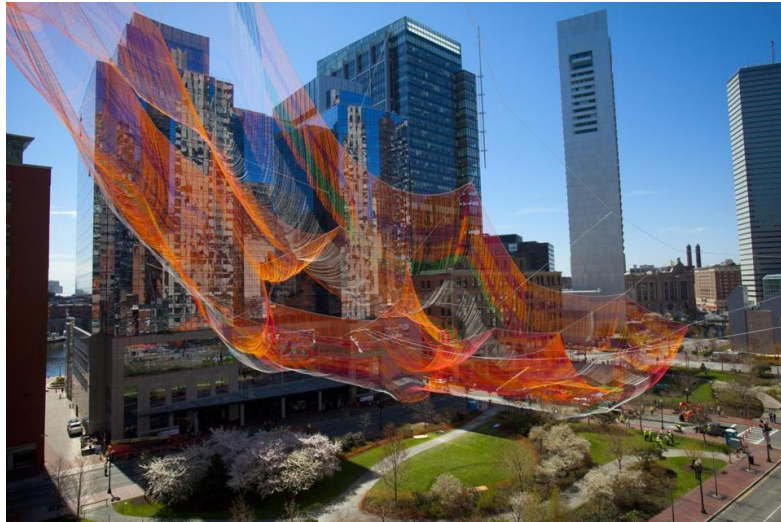
Παίρνοντας τη φαντασία στα σοβαρά.

Janet Echelman

TED2011

https://www.ted.com/talks/janet_echelman_taking_imagination_seriously/transcript?language=en

«Ο χώρος πρέπει να είναι ένα είδος προθήκης, μια σκηνή, στην οποία οι εικόνες κάνουν την εμφάνισή τους σαν ηθοποιοί σε κάποιο δράμα (ή κωμωδία). Δεν θα έπρεπε να αποτελεί προσομοίωση ζωντανής συνθήκης».

El Lissitzky

The Arch Nova Project / Isozaki + Kapoor

<https://www.archdaily.com/175083/the-arch-nova-project-isozaki-kapoor>

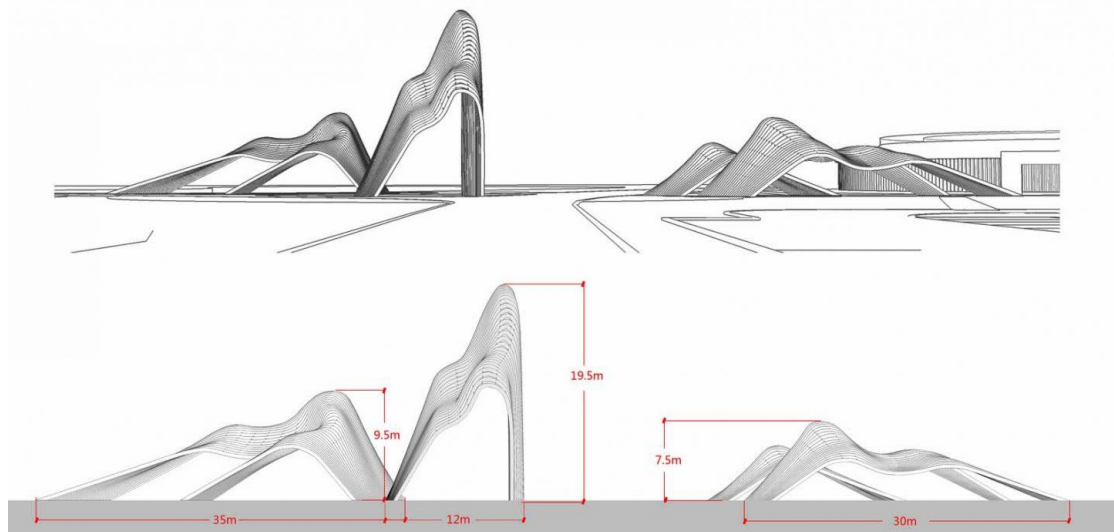

Σχεδιασμένο από τους Arata Isozaki και Anish Kapoor, αυτή η φουσκωτή και κινητή αίθουσα συναυλιών είναι κατασκευασμένη από ελαστικό πλαστική μεμβράνη. Ο χώρος είναι 500

θέσεων μπορεί να φουσκώσει σε λιγότερο από δύο ώρες και, όταν ξεφουσκώσει, να μεταφερθεί σε μια νέα θέση στο πίσω μέρος ενός φορτηγού.

https://www.youtube.com/watch?time_continue=28&v=VOI4xjR8drk&feature=emb_logo

Mountain / Zhaohong Zhang 2017

Black N´Arch's Shipwreck-Looking Sculptural Tower

Will Be Czech Republic's Tallest Building

<https://worldarchitecture.org/article-links/eezfp/black-n-arch-s-shipwrecklooking-sculptural-tower-will-be-czech-republic-s-tallest-building.html>

https://www.youtube.com/watch?time_continue=24&v=GI3mQH_jLvQ&feature=emb_logo

William Kentridge: Triumphs and Laments

A Project for Rome Performance (short extract) April 21 2016

<https://www.youtube.com/watch?v=pmv0-FWsU2Y>

Ως έργο ανθρώπου, η δημόσια τέχνη αποτελεί μέρος της έκφρασης του πολιτισμού της εκάστοτε κοινωνίας, αποδίδοντας στο αστικό τοπίο την πολιτισμική του ταυτότητα.

Μουσείο MAXXI Ρώμη – William Kentridge: Θρίαμβοι και θρήνοι στον Τίβερη
<https://webtv.ert.gr/docs/ellinika-docs/i-epochi-ton-ikonon/11mar2017-i-epochi-ton-ikonon/>

Η «**Εποχή των εικόνων**» επισκέπτεται και παρουσιάζει το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης της Ιταλίας MAXXI που σχεδίασε η Zaha Hadid. Το μουσείο και οι συλλογές του, η σύνδεση των έργων με την αρχιτεκτονική, οι πηγές έμπνευσης του σχεδιασμού του κτιρίου είναι τα ζητήματα για τα οποία μιλούν στην Κατερίνα Ζαχαροπούλου ο διευθυντής του MAXXI, Hu Hanru, ο επιμελητής αρχιτεκτονικής του Μουσείου Pirro Ciorra, ενώ για τα έργα τους που βρίσκονται στο μουσείο, μας μιλούν οι Ιταλοί καλλιτέχνες Pietro Ruffo και Elizabetta Benassi.

Jeff Koons : Split - Rocker

https://www.publicartfund.org/videos_etc/

«Στις πλατείες και στους δρόμους τοποθετούμε τη δουλειά μας, πεπεισμένοι ότι η τέχνη δεν πρέπει να παραμείνει ένα καταφύγιο για τους άεργους, μια παρηγοριά για τους

κουρασμένους ή μια δικαιολογία για τους σκνηρούς. Η τέχνη πρέπει να μας ακολουθεί όπου η ζωή κυλά και διαδραματίζεται».
Βλαντιμίρ Τάτλιν

Links

Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΑΣΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ

<http://ikee.lib.auth.gr/record/279293/files/GRI-2015-15430.pdf>

<https://www.cityartsydney.com.au/artwork/cloud-arch/>

<https://www.associationforpublicart.org/artwork/clothespin/>

https://www.publicartfund.org/videos_etc

Video επιλογές

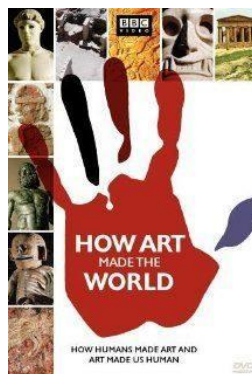
Ταινίες,

Ντοκιμαντέρ:

Προτάσεις για videos σχετικά με το θέμα.

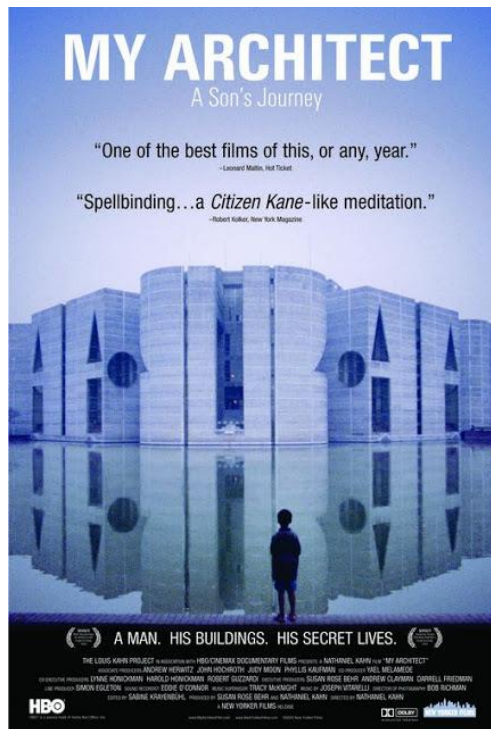
11 ντοκιμαντέρ για την αρχιτεκτονική και το design που μπορείς να δεις online

https://www.lifo.gr/articles/cinema_articles/275272/11-ntokimanter-gia-tin-arxitektoniki-kai-to-design-poy-mporeis-na-deis-online

Πως η Τέχνη έπλασε τον κόσμο.

<http://gym-mous-athin.att.sch.gr/Joomla/index.php/ekp-yliko/eikastika/415-pos-i-texni-eplase-ton-kosmo>

Ο Ναθάνιελ Καν μοιράζεται αποσπάσματα από το ντοκιμαντέρ του «Ο αρχιτέκτονας μου» σχετικά με την αποστολή του να καταλάβει τον πατέρα του, τον θρυλικό αρχιτέκτονα Λούις Καν. Είναι μια ταινία με νόημα για όποιον αναζητά την κατανόηση της σχέσης μεταξύ τέχνης και αγάπης.

https://www.ted.com/talks/nathaniel_kahn_scenes_from_my_architect?language=el

Bjarke Ingels: Architecture should be more like Minecraft

<https://www.youtube.com/watch?v=clsIkV1IFZw>

Βιβλιογραφία.

- Πολυχρονάτου Ε., Έργα Τέχνης Μεγάλης Κλίμακας στον Αστικό και Φυσικό Χώρο απο τη δεκαετία του '60 εως και τον 21ο αιώνα, εκδ. Γ.Ι. Βασιλόπουλος, 2012
- Η Τέχνη και ο Χώρος, Μάρτιν Χάιντεγκερ (Martin Heidegger), Εκδόσεις Ίνδικτος
- Greenberg Clement, «Τέχνη και πολιτισμός», μετάφραση Νίκος Δασκαλοθανάσης, εκδ. ΝΕΦΕΛΗ 2007
- Μαρτινίδης Πέτρος, «Μεσιτίες του ορατού», εκδ. ΝΕΦΕΛΗ 1997
- Arnheim Rudolf, «Η δυναμική της αρχιτεκτονικής μορφής», μετάφραση Ιάκωβος Ποταμιάνος
- George Simmel, Πόλη και Ψυχή, μτφρ. Γ. Λυκιαρδόπουλος, Έρασμος, 1993
- Η μεταμόρφωση του κοινότοπου. Μια φιλοσοφική θεώρηση της τέχνης. Arthur Danto. Εκδόσεις Μεταίχμιο, επιστήμες, Αθήνα 2004
- Σταυρίδης Στ., Από την πόλη οθόνη στην πόλη σκηνή, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 2002
- Άρης Κωνσταντινίδης, Στοιχεία Αυτογνωσίας, έκδοση του ίδιου, Αθήνα 1972, σ. 312.

News

<https://sculpturebythesea.com/>

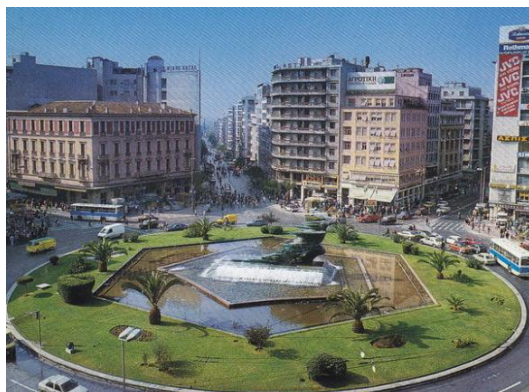
Έτοιμη η νέα πλατεία Ομονοίας

έως 1937

1960-1988

1988 – 1993

2004-2019

https://www.youtube.com/watch?v=ojd1_ot9m4o

Από τα ξημερώματα της εθνικής εορτής της 25ης Μαρτίου, το νέο σιντριβάνι στην Πλατεία Ομόνοιας φωτίστηκε στα χρώματα της γαλανόλευκης σημαίας, στέλλοντας μήνυμα ενότητας και αισιοδοξίας απέναντι στην πρόκληση του κοροναϊού.

“Do remember they can't cancel the spring.”

David Hockney

... αλλά μπορούμε να κάνουμε
πολλά, ακόμα και έτσι.

για πάντα ενδιαφέρουσα επίσκεψη στο ...

<http://www.ted.com/topics/architecture>

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του διδάσκοντα. - email: takiskozokos@gmail.com